

Exposició de reproduccions d'aiguaforts i dibuixos a la ploma, de Marian Fortuny

En la bella sala d'exposicions del Centre, s'han exhibit una sèrie de reproduccions d'aiguaforts, i dibuixos a la ploma, del nostre malaguanyat pintor, que la seva vídua ha regalat al Municipi reusenc, com a representació màxima del poble que vegé nàixer aquell artista preclar.

Entorn de la figura de Fortuny, va fent-se una revisió de valors que, gràcies a Deu, va reivindicant la seva potent i diversa personalitat, una mica discutida per les *modes estètiques* dels darrers temps; i cal celebrar que sigui aixís, no solament pel nostre orgull de reusencs, sino també perquè sempre és motiu de joia, veure resplendir la veritat i la sana justícia.

A Fortuny caldria tindre'l com el primer revolucionari del vuitcents i com a indirecte fundador del impressionisme, car éll sabé sacudir-se el jou dels canons de l'Acadèmia, sense fer-ne, però, escarni de cap mena, i trovà un art nou, un ambient nou, en la llum del paisatge assolellat. Fill de la seva època, de «provincialisme» corrossiu, no pogué sostraure's del tot a la seva influència i per a poder volar, hagué de mantllevar a temps pretèrits, els ideals de la seva fantasia. Per això no pintà la «seva» societat, sino la del segle precedent. De totes maneres, cal regoneixer que fou una figura eminent com a pintor i com a dibuixant i aiguafortista.

De Fortuny, aiguafortista, s'ha dit, no sé on, que podia comparar-se amb Rembrandt i amb Goya. No sabria jo, fer-li un elogi més alt. Però contemplant aquestes obres, es descobreixen tantes maravelles, que malgrat tractar-se d'obres conegudes en sa majoria i que quasi tots a l'Acadèmia n'hem copiat alguna, fan de bon contemplar, per exemple, el sentit impressionista d'obres tant simples com «Marroquí sentat», escenaris tan dramàtics com el de l'«Anacoreta», estudis d'ombres com «Serenata»,

verament d'un goyesc-rembrandià, y aquestes obres tan característiques de Fortuny, de l'home del XVIII amb el típic berret apuntat, casaca brodada i calça curta de seda, mitja blanca i savata amb civella de plata, que era el tipo potser més apreciat pel mestre, degut sens dupte a la seva diversitat d'elements decoratius i elegància de silueta. Perquè Fortuny, en les seves obres es distingia extraordinàriament per l'elegància de les figures que vestia de gracioses i riques tonalitats, de tal manera, que fins aquelles obres repugnants com el «Pollós» i aquelles figures de moribonds, li sortien embellides amb un segell especial de distinció, esponjada tal vegada en la flonjor de la seva vida ascendent i cada dia millor i més plena de promeses.

En fer aquesta crònica, pretenem tan sols no deixar sense comentari la plaent exhibició que el Municipi reusenc ens ha permès fer en el nostre Casal, únic lloc apropiat avui en dia a Reus per aitals manifestacions de l'esperit; i sols ens resta deplorar sincerament la manera que enteném irrespectuosa com s'ha fet l'enquadrement d'aquestes reproduccions. En veure totes les dimensions «uniformes» ens fa l'efecte que s'ha encomanat un treball que actualment s'en diu de *sèrie* que indubtablement pod haver resultat una mica més *econòmic*, però que en qüestions d'Art és imperdonable aplicar. Cada assumpte, cada obra, en art, necessita el seu enquadrement just i, rigorosament, el seu emplaçament, la seva claror, el color de la paret etc. etc. És inconcebible que, reproduccions que son veritables miniatures, tinguin uns *passerpartouts* grandiosos que'ls ofeguen i altres que'ls tinguin escarransits que'ls donen aires de rellogat.

Tinc per segur que l'autor s'ofendria d'una tal desantenció... i caldria esmenar-ho.

CÉSAR FERRATER.